

Bevezetés

A folyóirat szerkesztésénél több célt tűztünk ki magunk elé. Célunk volt megszólítani olvasóinkat, cselekvésre és gondolkodásra ösztönözni a mai Magyarországon egyre erősödő szélsőséges, radikalista és rasszista vélekedések és cselekedetek ellen. Célunk volt egyszerű tudományos, gyakorlati és különböző narratívájú megközelítéseket is bemutatni. A tudományos megközelítésekben egy interdiszciplináris vonalat követve, a rasszizmust és antirasszizmust meghatározó egyéni és társadalmi folyamatok komplexitására szerettünk volna rámutatni. A gyakorlati, személyes és művészi narratívák kontextusában született alkotások, írásművek kifejezetten ennek a komplexitásnak a megélhetővé tételét segíthetik elő a szerkesztők szándékai szerint.

Kisemberek tettei (Alappont)

Alappontunkhoz egy olyan írást választottunk, amely a társadalmi, közösségi létben való felelősségünkre hívja fel a figyelmet – többek között az amerikai feketemozgalmak példáján keresztül. Chomsky ebben a beszédben közeli barátjára, kollegájára, és egyik társára az emberi jogok küzdelmében – Howard Zinnre emlékezik. Azt a személyes morális tartást mutatja be finoman, amivel Zinn (és persze maga Chomsky is) odaállt az első sorba küzdeni.

Kérdéseink interjú helyett (Interjú)

Az Interjú rovatban nincs alanyunk. Vagy épp azt szeretnénk, ha minden olvasó interjúalanyunkká válna és válaszolna az ott leírt kérdésekre, ezáltal dinamikussá és élettel telivé tenné az azokra adott válaszokat. Olyan kérdéseket tettünk fel tehát, amelyeket minden egyes olvasóhoz intézünk. A műfaj ebből a szempontból egy ön-interjú, egy reflexió, egy tükörbe nézés. Vajon az olvasók mit válaszolnának a feltett kérdésekre, egyáltalán lényegesnek látják-e ezeket a kérdéseket.

Egy reflektáltabb antirasszizmus szükségessége (Ütköző)

Az Ütköző rovatban egy olyan tanulmány jelenik meg (magyarul először), amely a hazai antirasszista diskurzust leginkább meghatározó narratíva (a kisebbségek társadalmi esélyhez jutásának elősegítése a szabadpiaci feltételek megteremtésével) éles kritikáját adja.

Amikor Bonnet az amerikanizált antirasszizmussal kapcsolatos kritikáját fogalmazza meg, akkor azzal nem anti-amerikanizmust, nem USA ellenességet képvisel – mivel inkább transznacionalista, független szervezetek által képviselt dinamizmusokra utal. Tehát nem közvetlenül az amerikai kormány aktuális törekvéseire, hanem inkább egyfajta általánosan követett antirasszista szerepmoddellre utal, amelyet a liberális politikai narratíva részeként azonosít. Egy olyan modellt utal, amely a globális, szabadpiaci, kapitalista demokrácia modellje, melyben a rasszok közötti különbség az egyik legfontosabb demokratikus narratíva. Szerinte az antirasszista törekvések sikerét nagyban

befolyásolja az esélyegyenlőség alakulása a társadalmi változások hatására: sok országban ugyanis a szabadpiaci viszonyok térnyerése negatív irányban befolyásolta a rasszok, a különböző társadalmi rétegek közötti esélyegyenlőséget, vagyis míg az antirasszista célkitűzések nem, addig viszont a kapitalista célkitűzések megvalósultak (szabad verseny), miközben a nyílt rasszista narratívák is erősödni látszanak.

Az általa kritizált, konszenzuális antirasszista narratíva dinamizmusát Bonnett a következők szerint mutatja be. Kulcsértéke a globális szabadpiacra épülő kapitalista demokrácia, amelyben a humán erőforrások mint kiaknázatlan tőkeforrások artikulálódnak. Az antirasszizmus a lefojtott erőforrások felszabadítását jelenti ebben a narratívában, így egy „ellenhatalmi mozgalom” argumentumait használja. Egyik legfőbb érve, hogy a rasszista, hierarchikus formák útját állják az elnyomottak szabadpiaci kibontakozásának. Ebben a narratívában a társadalmi reformok, támogatások etnicizált csoportokat céloznak meg, amelyeket a szabad piac térnyerésével igyekeznek kiegyensúlyozottabb társadalmi-gazdasági részvételhez juttatni. Bonnett arra hívja fel a figyelmet, hogy az amerikanizációnak ez a narratívája, szerepmódelje, amely tehát független lehet magának az USA-nak a konkrét, aktuális törekvéseitől, alapvetően összekapcsolja az antirasszista törekvéseket a globális szabadpiaci viszonyok térnyerésének szükségszerűségével, közös akadályként ismerve fel a rasszista és diszkriminatív struktúrákat. E struktúrák ellen küzdő, ellenhatalmi pozícióba helyezkedő narratíva képes elvi összhangot teremteni a neoliberais konszenzusos narratívák keretein belül.

Bonnett azt írja, hogy geopolitikai és társadalom-kritikai szempontból reflektívabb antirasszizmusra van szükség, amely nemcsak az újraépülő társadalmi esélyegyenlőtlenségekre, hierarchikus struktúrákra, nyílt hegemon törekvésekre reflektál, hanem az olyan rejtett hegemonia-mintázatokra is, mint például az antirasszizmus amerikanizált változata. Bonnett kritikájának a lényege, hogy ez az amerikanizált antirasszizmus modell az antirasszizmus társadalom-kritikai, ellenhatalmi pozícióját kisajátítva, rasszosítja a társadalmi tőkét (ezt mutatja be egy példán keresztül tanulmányában a szerző), ezáltal nyitva utat a szabadpiaci viszonyok térnyerésének, nem garantálva az esélyegyenlőtlenségi helyzetek csökkenését.

Ez a kritikai megközelítés a hazai történelem megértésének egy újabb dimenzióját vázolja fel, hiszen a szabadpiaci viszonyok térnyerése Magyarországon sem vezetett a különböző társadalmi csoportok (köztük például a romák) esélyegyenlőségi helyzetének javulásához, sőt inkább a helyzet súlyosbodását érzékeli.

Az antirasszizmusnak több formája, iránya, dinamizmusa létezik – önmagában is egy összetett, változó társadalmi jelenség – írja Bonnett. Az amerikanista antirasszizmus példáján keresztül pedig bemutatja, hogy egy reflektáltabb antirasszizmus révén hogyan választhatók szét az egymást kioltó társadalmi törekvések, az antirasszista és a kapitalista szabadpiaci törekvések.

Fontos lenne azt is megvizsgálni, hogy ez az általános konszenzust élvező amerikanizált antirasszizmus, hogyan készítette elő a társadalom-kritikus narratívák fasizálódását, a nyíltan rasszista narratívák térnyerését. Az a kérdés, hogy a bonnetti kritika mentén vajon értelmezhetőbbé válnak a rasszista törekvések megerősödésének mozgató rugói, akár a hazai szélsőséges nézetek elterjedésével kapcsolatban? Azaz a szabadpiaci amerikanizált modelljének adaptációja és a vele együtt, vele párhuzamosan artikuláló antirasszista törekvések Bonnett által leírt narratívájának megjelenése a hazai diszkurzusban mennyire készítette elő ezeknek a szélsőséges nézeteknek a térnyerését?

A szocialista modellből kibontakozó társadalom számára a volt hatalom privatizációs hatalomátmentéseként megélt, negyed százada kialakult szabadpiaci viszonyok nem hozták meg a várt egyenlő esélyeket nemcsak a romák, hanem más csoportok számára sem. Bonnett kritikai megközelítését a hazai kontextusban továbbgondolva úgy tűnik, hogy az antirasszizmus mellett szabadpiaci érvekkel jelentkező narratíva és politikai reprezentációja (SZDSZ-MSZP) önkéntelenül megágyazott az „ellenhatalom” elleni hatalmi törekvéseknek. A szabadpiaci viszonyok szükségessége és a társadalmi esélyegyenlőség ebben a hazai narratívában is összekapcsolódott. Így a kialakuló szabadpiaci viszonyok között negatív irányba változó esélyegyenlőségi helyzet miatti társadalmi indulatokat kézenfekvő módon tette összekapcsolhatóvá a rendpártisággal, az anti-antirasszizmussal (rejtett vagy nyílt rasszizmussal), anti-kommunizmussal. Így fordítva az esélyek egyenlőtlenségének következményeként növekvő elkeseredettséget a rasszista-antikommunista-fajvédő narratívák felé.

Egy szélesebb értelmezési horizont felé (Szélrózsa)

Olyan különböző megközelítéseknek igyekeztünk a Szélrózsa rovatban helyet adni, amelyek együtt egy kellően széles értelmezési horizontot nyújthatnak az olvasó számára egyrészt a rasszista jelenségek több szempontú értelmezéséhez, másrészt az antirasszista megközelítések és tevékenységek reflektívabb, kritikai továbbfejlesztéséhez.

A rasszista, szélsőjobb mozgalmak retorikáját és szimbólumait vizsgálja Erős Ferenc *pszichoanalitikus és szociálpszichológiai szempontból* egy hazai példán keresztül (a Jobbik 2010-es választási plakátjai). Azonosítja azokat a retorikai és szimbolikus reprezentációkat, amelyek a rasszizmusra illetve a náci ideológiára általánosan jellemzők. Ezeket a beazonosított szimbolikus reprezentációkat elemzi a pszichoanalitikus hagyomány segítségével. Az anti-urbanista, az anyatermészettel szimbiotikus viszonyban élő idealizált, vágyott állapot, továbbá a náci ideológia narratívájában vérszívó élősködő képében objektiválódó csoportok (zsidók, romák) megjelenítése analitikus szempontból jól megragadható együttes képletet mutat. A rasszista narratíva a szeparációs szorongás leküzdését a születés előtti, az anyával együttes, szimbiotikus lét újraélésével, az anyával való homogenitás visszaszerzésével kívánja megoldani. A homogenitás újraélését az objektumok eltávolításán keresztül látja kivitelezhetőnek. Ezt Erős elemzésében a náci retorika a tiszta, homogén társadalom „bőrének tetvetlenítésében” szimbolizálja. A legszembeötlőbb szerinte azonban a fantázia és a valóság közötti különbség eltűnése, a szimbolizált megszűnése: az ország, a nemzet, a faj biológiai entitássá válik, s így az objektiváció patológiussá, erőszakos cselekedetekben megnyilvánuló homogenizált identitássá.

Míg Erős a mozgalmi szintű retorikai-szimbolikus narratíva és reprezentáció analitikus elemzését mutatja be, addig Lene Auestad az előítélet *pszichoszociális vizsgálatával* a humán szubjektum pszichológiai elemzését igyekszik integrálni a társas beágyazottság hatására vonatkozó észrevételekkel. Az előítélet kapcsán azt vizsgálja, hogy az előítéletes magatartásban – a szubjektum aktív interpretációján túl – mennyire meghatározók a társas értelemben tudattalan vonások, vagyis az a hallgatólagos társas konszenzus, amelyben a szubjektum megnyilvánul. Megközelítésének kettős aspektusát hangsúlyozza: tanulmányában azt igyekszik igazolni, hogy egyrészt az analitikus megközelítés milyen fontos szempontokat adhat a szociális jelenségek elhallgatott, tudattalan tartalmainak vizsgálatához, másrészt pedig a kritikai szociális nézőpont hogyan gazdagíthatja a szubjektumra koncentrált analitikus megközelítéseket a társas konszenzus hatásának vizsgálatával.

Takács Bálint Auestad megközelítéséhez képest, amelyben a hallgatóságos társadalmi konszenzus egyént befolyásoló szerepét veszi górcső alá, éppen a *kisebbségi befolyásolásra helyezi a hangsúlyt*, vagyis arra, milyen dinamizmusok segíthetik a demokratikus kisebbségi törekvések befolyásának erősítését a társadalmon belül. Takács írása felveti annak a kérdését, hogy a fiatalok körében terjedő rasszista/fajvédő/rendpárti törekvések mellett van-e olyan társadalom-kritikai attitűd, narratíva, amely nem kapcsolódik össze az antirasszizmus bonnetti amerikanizált változatával, de az anti-demokratikus törekvésekkel, a rasszizmussal sem. A szerző bemutatja, hogy a 2012-2013-as diákmegmozdulások társadalom-kritikai aspektusa a hangsúlyt a politikai kultúra, a politikai cselekvések struktúráinak megváltoztatására helyezte, a közvetlen demokratikus cselekvés azonnali megvalósítását kezdeményezve. Takács a kisebbségi befolyásolás szociálpszichológiai kérdésköre felől vizsgálja annak lehetőségét, hogy a diákság társadalom-kritikai, demokráciát követelő törekvései, vagy a diákmozgalmakban is megjelenő cigány/roma mozgalom kisebbségi törekvései milyen eséllyel képesek megváltoztatni azt a többségi konszenzust, amely jelenleg ellehetetleníti ezeknek a narratíváknak a szélesebb körben megjelenő artikulációját. A kisebbségi befolyásolás többségi társadalomra gyakorolt pozitív hatásainak számbavételével vázol fel egy olyan társadalmi hatás-dinamizmust, amely esetleg elősegítheti a kisebbségi törekvések érvényesülését.

A TASZ jogászaí Dojcsák Dalma és Szabó Máté Dániel, a *demokratikus jogi diskurzus* narratívájára támaszkodva (demokratikus berendezkedés, emberi jogok tisztelete, jogállamiság) tárgyalja a szólásszabadság kérdéskörét. Amellett érvelve, hogy „az emberi méltóság tisztelete nem mozdítható elő a szólásszabadság alapjogának további jelentős korlátozását jelentő jogi szankciók útján”. Érvelésükben kifejtik, hogy a korlátozó közpolitikai beavatkozások mellett szükséges a támogató jellegű beavatkozások köre az emberi méltóság tiszteletének előmozdításához. Ehhez azonban az is nélkülözhetetlen, hogy ahol lehetséges a legitim jogi eszközök használata, ott viszont következetesen, a tiltott viselkedések szankcionálásával lépjen fel az állam. A szerzők példákön keresztül azt bizonyítják, hogy Magyarországon mind a társadalom-politikai eszközök használata, mind a következetes fellépés a rasszista jelenségekkel szemben jelentős hiányosságokat mutat.

A társadalmi és személyes aktivitás hatásai (Kitekintő)

A Kitekintő rovatban az antirasszista társadalmi törekvések gyakorlatára koncentrálunk. Olyan példákat sorakoztatva, amelyek akár a közpolitika, akár a konkrét személyes tevékenységek szintjén egyaránt a nyitott, toleráns, demokratikus együttélést segítő megközelítések elterjedését segíthetik.

Serdült Sára egy város, és egy ország (Lisszabon, Portugália) példáján keresztül mutatja be, hogy egyrészt rendelkezünk már olyan eszközökkel, amelyek összehasonlíthatóvá teszik a közpolitikai törekvéseket például a migránsok társadalmi inklúziójának szempontjából. Másrészt van olyan közpolitikai megközelítés, amely hatékony, eredményes lehet a migránsok inkluzív befogadásában. Lisszabon, illetve a portugál közpolitikai törekvések élen járnak a jó gyakorlatok eredményes megvalósításában a nemzetközi összehasonlítások szerint is.

Nyirati András és Galambos Attila olyan civil törekvéseket, programokat, jó gyakorlatokat mutatnak be, amelyek nem-formális vagy in-formális tanulási helyzetekben generálhatnak tanulási folyamatokat a résztvevőkben. A cél a demokratikus, toleráns

megközelítés érvényességének, a különbözőségben rejlő erőforrások értékelésének előmozdítása közös, élményszerű, aktív bevonásra épülő képzési-tanulási tapasztalatok révén. A bemutatott tevékenységek, törekvések célcsoportjai a többségi társadalom különböző csoportjai: középiskolások, egy fesztivál résztvevői, egy konferencia résztvevői. Olyan jó gyakorlatokat mutatnak be a szerzők, amelyek *az emberi jogok védelmével, a környezettudatos állampolgári viselkedéssel* kapcsolatos attitűdöket, hozzáállásokat segítenek artikulálni, ütköztetni, s *élmény-pedagógiai* módszerek segítségével a demokratikus értékek felé közelíteni.

László Flóra az UCCU alapítvány tevékenységén keresztül egy másik megközelítésre hoz példát – roma fiatalok által tartott, előítélet csökkentését célzó non-formális képzési programok, jó gyakorlatok eredményességéről számol be. A program célcsoportja kettős: az általános és középiskolás korosztály, valamint a program működtetésébe bevont roma fiatalok egyaránt gazdagodnak a dialógusra, érték-artikulációra épülő élménypedagógiai programok során. A programot vizsgáló kutatás is bizonyítja, hogy a példában elemzett gyakorlathoz hasonló programok egy hosszabb távú folyamat elindítását eredményezhetik, amelyben a fiatalok reflektálnak saját tájékozatlanságukra, képesek kritikusan szemlélni a képviselt előítéletes gondolkodási sablonokat, s kedvet kapnak a részvételre *egy szélesebb horizontra épülő, őszinte és szókimondó dialógusban*, amely a további ismeretszerzésre, kritikai elemzésre sarkallja őket.

A jelen és a múlt rétegződése, összetettsége az egyénben és a közösségekben (Napló)

A Napló rovatban két olyan naplószerű írást is közlünk, amelyek bepillantást engedhetnek az antirasszizmussal kapcsolatos alkotó-kutató munka összetett emberi viszonyaira.

Fliegauf Bence a *Csak a szél* című film rendezője osztja meg velünk napló-törödékeit, amelyek *a forgatáson átélt élmények, a film készítését és a film fogadtatását követő hétköznapi reakciók, apró emberi mozzanatok* képszerűen egymásra épülő sorozatát hozzák létre az olvasóban. A felidézett, megidézett képek, szövegek bepillantást engednek abba az összetett értelmezési horizontba, amely nemcsak egy alkotó ember, hanem az élményekre, világra nyitott bármely ember számára komplexitásában teszi hozzáférhetővé azt az élményanyagot, amellyel a mindennapokban szembesül.

Heindl Péter egy *roma fiatalok számára indított helytörténeti kutatás* több évre kiterjedő programját, eredményeit, hatásait mutatja be – szintén egy naplószerű írás formájában. A roma helyi hagyományokat elemezni kezdő beás hetedikesek-nyolcadikosok falujukban rábukkannak az egykor ott élő, mára teljesen elfeledett zsidó közösség nyomaira, s nyomozásba kezdenek. Feltárják a vészidőszak eseményeit, felkeresik a leszármazottakat, dokumentumokat elemeznek, mindezt oly lelkesen, hogy az iskolából elballagva, középiskolásként is folytatják a munkát. Közben az egész helyi közösség szurkol nekik, sőt az egykor elhurcoltak ma élő képviselői, illetve leszármazottaik is élő kapcsolatba kerülnek a kutató közösséggel, s egy hosszú távú együttműködés bontakozik ki a helyi zsidó és roma hagyományok, kulturális értékek, családok felkutatására.

Végül Kövér András novellája került a Napló rovatba válogatott írások közé – a csoportthatárok átjárhatóságáról és a nem annyira véletlen találkozások sorsfordító élményéről, a személyes nyitás jelentőségéről.

Hagyományainkhoz híven legvégül néhány a témához kapcsolódó könyvet is bemutatunk Pápai Boglárka, Torgyik Judit és Katya Dunajeva írásai által.

Arató Ferenc – Bigazzi Sára

Introduction

translated by Eszter Kohn

While editing the current Journal we had multiple aims in view. One of them was to reach out to our readers in order to have them think about the current issues and trigger some sort of action from their side against the ever strengthening racist tendencies in Hungary. We intended to cite approaches of both practical scientific and of mixed narratives. Regarding the scientific approach, our intention was to follow an interdisciplinary guide so as to shed light on the complexity of the dynamisms of both the individual and social levels that eventually shape racism and anti-racism. The writings and pictures featured in this journal were arising from practical, personal or even artistic contexts so as to- and in accordance with the will of the editors- help its readers to live through this complexity.

Small actions of unknown people (Basic point)

We handpicked a writing by Noam Chomsky for this section of the Journal. We chose this particular writing of him because we thought that this article drew attention to the responsibility we all hold as social and communal beings. In the article Chomsky remembers his friend, colleague and fellow activist Howard Zinn, with whom he would fight side by side in the struggle for human rights. The writing depicts very subtly the moral attitude Zinn (and of course Chomsky himself) bore when fighting on the front line.

Our questions, instead of an interview (Interview)

The interview section has no subject. Instead we would like to have every reader of ours to become our subjects by reading and thinking through the questions and try to answer them, so as to make the relationship with our readers more dynamic and lifelike. So the genre of this section is less of an ordinary interview and more of a self-interview, a reflection, a looking into the mirror. We are curious to know what our readers might answer to these questions of ours, or whether they find them relevant at all.

A need for a more reflected anti-racism (Ring)

In this section one can find -for the first time in Hungarian language- an article which sharply criticizes what is the most central theme in the Hungarian discourse regarding anti-racism, that is to say the rectification of the opportunities of the minority groups by establishing the conditions of a free market.

In his effort to criticize the Americanization of anti-racism, Bonnett does not intend to promote anti-Americanism and holds no offense against the USA, being a transnationalist he rather sheds light on dynamisms represented by different independent organizations, therefore he does not refer to the efforts of the American Government, but

talks about a general anti-racist pattern that he identifies as part of the liberal narrative. This pattern very nearly represents the model of the global open market and capitalist democracy, in which the difference between races is among the most important democratic narratives. In his view the success of the anti-racist pursuits largely depend on how equal opportunity is being affected by the societal changes. In many countries the spread of open market affects negatively the equality between races and different social tiers, that is to say while the capitalistic objects have been realized the anti-racist have not, and meanwhile the openly racist narratives seem to be increasing.

The dynamism of the consensual anti-racist narrative is interpreted by Bonnett as the following: Its key value is the capitalist democracy, based on the global free market in which human resources are seen as untapped sources of stock. The role of anti-racism within this narrative is to liberate these subdued resources, hence he uses the argumentation of a counter-power movement. One of his most important observations is that racist and hierarchical forms arrest the development of the oppressed on the free market. In these terms social reforms and supports target ethnicized groups, aiming to position them in a more balanced social and economical situation by spreading the free market. Bonnett points out that this pattern of Americanization – which again might be independent from the actual pursuits of the USA- basically links the anti-racist pursuits to the need for broadening the global free market, while recognizing the racist and discriminative structures as a mutual hurdle in terms of both. The narrative which takes up a counter-power position in order to fight against these structures can conciliate regarding the principles within the frames of the neo-liberal, consensual narrative.

Bonnett states that there is a need for a more reflective anti-racism with respect to geopolitics and social-criticism. Not only should this kind of anti-racism reflect to both the hegemonic structures, building equal opportunities and explicit hegemonic pursuits but to the ulterior hegemonic patterns, such as the Americanized pattern of anti-racism as well. The point he is trying to make is that the Americanized anti-racism model monopolizes the contra-power, social-critical position of the anti-racist movement, while racializing the social capital (which pattern the author illustrates with a tangible example in his writing), therefore making way for the free market, but failing to guarantee the reduction of the inequality of opportunities.

This critical approach the author expresses in his writing also helps us understand the current situation in Hungary from a different perspective, since the spreading of the free market did not lead to the amelioration of the status of various groups (including the Romani people) in Hungary either, in fact the tendency has been quite the opposite.

The form it takes, the dynamism or the trend of anti-racism can be rather divergent- as anti-racism itself is quite a complex social phenomenon which is prone to change also- as Bonnett points out. And through the example of the Americanized anti-racism he introduces how a more reflected anti-racism can as a social effort separate itself from other efforts such as those towards forming a capitalistic free market.

It would be again of great importance to investigate how this consensual and Americanized anti-racism may have promoted the fascization of the socially critical narratives, or how it may have fostered the spreading of the openly racist narratives. The question this issue arises is that if we used the argumentation presented by Bonnett would we better understand the inducements of the spreading of racist ideologies even in the Hungarian context? In other words, whether adopting the Americanized model

of free market and anti- racism promotes the propagation of extremist views within the Hungarian context as well.

For the Hungarian society having been evolved from the socialist model, the change of regime is seen as nothing else but the preservation of the power through privatization, and the free market situation which have been forming in the past 25 years hasn't brought along the awaited equal opportunities, neither to the Romani people, nor to other groups. Adopting Bonnett's critical view in the Hungarian context leads to the revelation that the narratives arguing both the free market and anti- racism and their political representatives (SZDSZ–MSZP) involuntarily propagated the pursuits against the 'counter-power'. In the Hungarian narrative also, the need for a free market and social equality are closely linked concepts. Therefore within the free market circumstances which had a negative effect on equal opportunities triggered vehement reactions from the society, which propagated anti- anti-racism and anti- communism. Therefore tending the ever growing desperateness towards racist and anti-communist narratives.

Towards wider horizons of interpretation (*Wind Rose*)

In this section we intended to make room for divergent approaches to the matter, in order to have our readers better involved in the comprehension of racist phenomena and to improve the anti-racist approaches and deeds in terms of reflectivity and critical approach.

In his writing Ferenc Erős investigates the rhetoric and symbolism of the far right movements from a psychoanalytic and social psychological perspective through a Hungarian example, namely a campaign poster of the Jobbik party from the 2010 elections. He identifies the rhetoric and symbolic representations that are tended to be used by racist and nazi ideologists in general. These representations are then analyzed by using classical psychoanalytical methods. From an analytical point of view within this symbolism there is a comprehensive depiction of the opposing images of the anti-urbanist, living in a symbiotic harmony with Mother Nature, idealized and desired living and the threatening images of the groups such as the Romani and Jewish people, often being depicted as bloodsucker parasites by the nazi ideology's narrative. The racist narrative tries to overcome the separation anxiety by reliving the prenatal symbiotic existence with the mother by redeeming the homogeneity with her. This homogeneity is relieved by means of distancing themselves from the objects. In Erős' interpretation the nazi rhetoric symbolizes this process as 'removing the lice' from the skin of the clean, homogeneous society. The most striking motive in this -as he points out- is that the boundaries between fiction and reality seem to disappear as the symbolized vanishes and the nation, the race becomes a biological entity therefore making the objectivation pathologic, a homogenized identity which manifests itself in violent actions.

While Erős gives a psychoanalytical interpretation of the rhetoric- symbolic narrative on the movement level, Lene Auestad intends to integrate the psychological analysis of the subject with its social embedding. She investigates the importance of the social unconscious and its effects on the prejudiced intentions of the individual apart from its own active interpretations. She highlights both the importance the psychoanalytical approach provides in understanding the unspoken, unconscious contents of the social phenomena and how much the socially critical approach is able to enrich the analytical view which merely focuses on the subject regarding the effects of the social consensus.

While Auestadt's scrutiny aims at the social convention's role as an agent affecting

the individual's deeds and thinking, Bálint Takács' puts the emphasis on the minority influence, more closely on the dynamisms fostering the democratic pursuits of the minorities within the society. Takács' writing brings up the question if there is a socio-critical attitude or narrative which has got not much to do neither with the Americanized anti-racism Bonnett described, nor with anti-democratic or even racist pursuits besides the trending racist tendencies among the youths. The author demonstrates that the 2012-2013 student protests's socio-critical attitudes put the emphasis on the desire to change the political culture and the structure of political actions by initiating direct democratic measures. Takács' scrutiny arises from the social psychological concept of minority influence and is directed toward the possibility how might the socio-critical, democratic efforts of the students or the pursuits of the Romani movement presented within the student movements change the consensus of the majority, which consensus now hampers the spreading of such anti-racist narratives among the wider public. He also gives a description of a social influence dynamism which may foster the emergence of the minority efforts by using the positive effects of the minority influence it may have on the majority.

In their article two jurists of TASZ Dalma Dojcsák and Máté Dániel Szabó discusses the topic of freedom of speech on the basis of the democratic legal narrative (such as democracy, respect for human rights and rule of law) arguing that the respect for human dignity cannot be promoted by legal sanctions aiming to restrict the basic right for freedom of speech. They give reasons in support of the idea that besides the restricting political measures there has to be room for supportive deeds as well in order to initiate the respect for human dignity. While the necessity of consequent, legitimized legal measures against forbidden practices is also in evidence. Through their examples the authors demonstrate the shortcomings of both the usage of socio-political tools and the consequent actions against the racist incidents in the Hungarian practice.

The effects of social and individual activities (*Viewfinder*)

This section reflects on the practical side of the anti-racist deeds of the society by citing writings of those political and specific individual efforts that promote open and tolerant approaches to the matter.

Sára Serdült introduces a city and a country (Lisbon, Portugal) in terms of political measures that are aimed toward the inclusivity of the immigrant population, and in her writing she demonstrates that there is indeed a political approach that is efficient regarding the inclusive reception of the immigrants.

András Nyirati and Attila Galambos give an account of civil efforts, programs and legal practices which generate learning mechanisms in participants in the practice of nonformal and informal learning situations. In this process of experience- and active involvement based mutual learning the aim is to demonstrate the importance and validity of democratic and tolerant approaches. The target groups of these activities may vary but are from the majority groups of a society, such as high school students, participants of a conference or a festival. The practices revolve around themes such as human rights, environmental consciousness and so on and fosters the articulation, confrontation of the opinions meanwhile trending them toward the importance of democratic values.

Flóra László from the UCCU Foundation gives the example of a different approach while introducing the activity of the foundation. She reports the efficaciousness of their

non- formal training programs presented by Romani youths in reducing prejudiced attitudes. These training programs have two main target groups, since both the grammar and high school students along with the Romani youths involved benefit from the trainings which are based on dialogues and are all about the articulation of values. The study presented in the article, which aims to assess the efficiency of the programs also supports the idea that practices such as the ones being followed by UCCU can trigger changes in the long run, as the students and youths involved in the programs tend to reflect more on their own ignorance regarding the matter, they also develop a critical approach towards prejudiced cognitive schemes and the program encourages them to be participants in a more outspoken dialogue which opens up broader horizons to them so as to further their knowledge and critical thinking.

The folds and complexity of the past and the present within the individual and the community (*Diary*)

The two diary- like writings of this section of the Journal highlight the complexity of human relations that occur in the creative- exploratory processes of the research on anti- racism.

Bence Fliegauf, director of the drama film *Just the Wind* shares fragments of his diary which he kept of his experiences during and following the filming. It contains stories from the set and reactions later to the film, a series of small human moments that may give the impression of browsing through a photo album. These evoked pictures and writings provide a glimpse into the complexity of interpretation and at the same time help to comprehend the same complexity, it does not take an artist however to access this level of interpretation, but a single open mind a sense of wonder will do.

Peter Heindl's writing is of similar genre as the above, but the story he reports about is rather different. He gives a detailed account of a several year long historical research which had been conducted with the help of a handful of Beás seventh and eighth graders. Initially the team had intended to take a closer look at the local Romani traditions, meanwhile coming across the untold story of the local Jewish community, and this was where their adventures began. Throughout the investigation they discover the events of the Holocaust, they seek out the descendants of the perished while thoroughly analyzing the large amount of data they have gathered. Meanwhile these children get so engrossed in the research that a few of them are willing to continue the work, even after finishing school. The small community of the village give their unwavering support to the team, as descendants of the victims – having learned of the initiatives these children undertake- get in contact with them and start to work with them in a cooperative manner in order to further discover the local Jewish and Romani traditions and cultural values.

The last writing one may find this section is a novel of András Kövér, which is a rather interesting meditation on such themes as the permeability of group boundaries, and fate turning effect of the not so coincidental encounters.

Last but not least as we do it regularly we recommend some books connecting to our topic by Boglárka Pápai, Judit Torgyik and Katya Dunajeva.

Interjúk az antirasszizmussal kapcsolatban

Kérdések:

- Számodra, az antirasszizmus fogalma mit jelent?
- Mit gondolsz tettek nélkül létezhet e antirasszizmus?
- Ha igen, akkor hogyan képzeled el?
- Ha nem, akkor mik azok a tettek, amik szerinted szükségesek?
- Te antirasszistának vallod magad?

Az interjúkat Végh Zoltán készítette

Interviews about anti-racism

Questions:

- What does the expression „antiracism” mean for you?
- Do you think that antiracism can exist without acts?
- If yes, how do you imagine it?
- If not, what kind of acts do you think necessary?
- Do you avow yourself to be antiracist?

Interviews conducted by Zoltan Vegh

Interjú alanya: Németh János

Az antirasszizmusról azt gondolom, hogy jó megnyilvánulás az elnyomott kisebbségek érdekében, de csak csendes módszerekkel. Magamat nem tartom teljesen antirasszistának, de kiállok a gondolataim mellett. Szerintem az antirasszizmust nagyon sokféle módon lehetne fejleszteni. Ilyen például a sok színű programok tervezése nagyobb eseményeken valamely kisebbségi vagy etnikai kérdésekben... és véleményem szerint, mert valaki antirasszista attól még nyílnak és megértőnek kell lennie más nézetekkel szemben.

János Németh

On my opinion antiracism is a good expression to support oppressed minorities but only with silent methods. I don't consider myself totally antiracist but I stand up for my opinions. I think antiracism can be developed in different ways just like planning variegated programs in big events concerning minority or ethnical issues... On my opinion if one is antiracist s/he must be open minded and tolerant towards other views.

„Rossz időkben reményteljesnek lenni nemcsak nevetségesen romantikus. Arra a tényre épül, hogy az emberi történelem nem kizárólag a kegyetlenségek, hanem a részvét, az áldozathozatal, a bátorság és a jóindulat történelme is. Életünket fogja meghatározni az, amit mi kiemelünk ebből az összetett történelemből. Ha csak a rosszat látjuk, az a cselekvőképességünket rombolja szét. Ha emlékezünk azokra az időkre és helyekre – és sok ilyen van – ahol emberek nagyszerűen viselkedtek, akkor képesek leszünk cselekedni, és így lehetőségünk lesz ezt a bűgőcsiga világot más irányba terelni.

És ha cselekszünk, bármennyire is szerény keretek között, nincs szükségünk arra, hogy valami nagy utópikus jövőre várjunk. A jövő jelenek végtelen egymásutánisága, és most aszerint élni, ahogy szerintünk az emberi lénynek élnie kellene, fittyet hányva mindenre ami körülöttünk rossz, már önmagában is egy csodálatos győzelem.”

Howard Zinn

“To be hopeful in bad times is not just foolishly romantic. It is based on the fact that human history is a history not only of cruelty, but also of compassion, sacrifice, courage, kindness. What we chose to emphasize in this complex history will determine our lives. If we see only the worst, it destroys our capacity to do something. If we remember those time and places- and there are so many- where people have behaved magnificently, this gives us the energy to act, and at least the possibility of sending this spinning top of a world in a different direction.

And if we do act, in however small way, we don't have to wait for some grand utopian future. The future is an infinite succession of presents, and to live now as we think human beings should live, in defiance of all that is bad around us, is itself a marvellous victory.”

Howard Zinn